EITUN…

Рік I… …убота 29. березня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Фірер прийняв Матсуоку

БЕРЛІН, 28. III. — **Фірер** прийняв в четвер пополудні у приняві міністра закордонних справ **фон Рібентропа** — цісарського японського міністра закордонних справ Матсуоку в новій канцлерській палаті та відбув з ним довшу розмову. Приявні були також японський амбасадор в Берліні **ґен. Ошіма** й німецький амбасадор в Токіо **Отт.** Розмова про всі актуальні політичні проблеми пройшла в дусі сердечної приязни, що лучить Німечинчу з Японією. Почесний відділ прибічної сторожі „Адольф Гітлер" віддала військові почесті японському міністрові закордонних справ при приїзді та відїзді.

Підчас цеї історичної розмови зібралися на Вільгельмпляц непроглядні маси народу. Біля год. 18.30 появився на бальконі **Фірер** в товаристві **мін. Матсуоки** й **ґен. Ошіми.** Велелюдна юрба з захопленням вітала Фірера та японських гостей, що дякували за привіти. Ще довго захоплені берлінці радісно вітали й співали пісень.

—o—

Бій на Атлянтику триває

БЕРЛІН, 28. III. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил** подае:

Ранком 24. III. німецькі та італійські змоторизовані відділи зайняли після коротких боїв місцевість **Ель Аґаіля** на побережжі Великої Сирти. Ворог відкинений на схід.

Летунство продовжує зі щораз більшим успіхом боротьбу з британськими торговельними кораблями. Німецькі воєнні літаки, що діють у районі **Атлянтику** та біля гирла **Темзи,** знищили вчора коло **31.500 т.** ворожого тонажу. **6.000 тон** поважно ушкоджені. Згідно з додатковими повідомленнями — німецькі бомби затопили біля островів **Фар-Ер** два ворожі торговельні кораблі містоти **7.000 т.** Вчора німці знищили загалом **38.000 т.** ворожого корабельного тонажу. Крім того підчас летунських атак вдалося ушкодити на морі довкола **Анґлії 10 кораблів** містоти **44.000 тон.**

На **Середземному Морі** німецькі літаки поцілили на південь від **Крети** два більші ворожі торговельні кораблі, що плили в транспорті під охороною. Підчас збройних стежних летів на південну Анґлію, німецькі летуни заатакували 3 новітні фабричні обєкти. Велика бомба поцілила монтажеву галю заведень летунського промислу.

Підчас спадного лету над двома летовищами німецькі летуни збомбардували ворожі літаки на землі.

Підчас одної атаки на одну пристань південного побережжя **Анґлії,** прийшло до вибухів і пожеж у фабричній галі одного з більших промислових заведень.

Над півд. Анґлією прийшло до летунських боїв між одним німецьким стежним літаком і 5-ма британськими ловецькими літаками. **Німецький літак зістрілив 2 ворожі машини.** Німецький літак, хоч потерпів поважні ушкодження, **вернувся до своєї** бази. Обсада того літака складалася з підпоручника **Маера** як команданта і обсерватора, старшого фельдфебля **Фішера,** підстаршини **Альтгавза** і старшого фельдфебля **Айрихта.**

Ані вдень, ані вночі ворог не налітав на Німеччину.

Ворог втратив два літаки та один заноровий бальон. Пропали два німецькі літаки.

—o—

Новий уряд в Югославії

БІЛГОРОД, 27. III. — В четвер ранком малолітній король Петро, опершись на армію, перейняв королівську владу й видав до народу проклямацію. Місію створення нового уряду король поручив ґен. Душанові Сімовичеві. Як повідомляє пресова аґенція „Аваля", ґен. Сімович вже створив **новий уряд** у такому складі: перший заступник голови уряду д-р **Мачек,** другий заступник голови уряду **проф. Йованович,** мін. закорд. справ **Нінчин,** мін. внутр. справ **Будісавлявич.** мін. фін. **Чутей,** морський мін. **Боголобіич,** мін. справ. **д-р Йаркович,** мін. освіти **Тріфинович,** мін. шляхів **Боґолович,** мін. торгівлі й промислу **Андре,** мін. лісів **Кулеювич,** мін. господарства **Чубрилович,** мін. прилюдних робіт **Куловець,** мін. пошти, телеграфу і телефону **Торбар,** мін. прохарчування **Савакосанович,** тимчасовий мін. фізичного виховання **ґен. Іліч,** мін. без теки **Дакович.**

Члени нового уряду склали присягу королеві Петрові II-му.

—o—

Римська преса під враженням відвидин Матсуоки

РИМ, 28. III. — Відвідини японського міністра закордонних справ у Берліні стали новою, великою подією, що цілковито заполонила італійську громадську думку. Знову в Римі зазначують, що пакт трьох великодержав — став осередком політичних подій. Не демократичні держави, але якраз держави зі союзною Японією стали тими країнами, що притягають до себе очі всього світу.

Величава зустріч достойного представника союзної Японії в столиці Німеччини це — на думку тутешніх політичних кругів — найповажніший доказ атмосфери щирої *приязни й сердечности,* що в ній відбувається особиста зустріч японського міністра закордонних справ з провідними мужами держав оси. В Римі спеціяльно зазначують, що всі верстви берлінського населення незвичайно сердечно приймали міністра Матсуоку. Італійці бачать у цьому доказ тісних взаємин між Японією й Німеччиною.

Мін. Матсуока в Берліні

(Від нашого кореспондента)

Берлін, 27. березня 1941.

Такої зустрічі, яку Берлін зготовив японському міністрові закордонних справ Йоуске Матсуоці давно вже не бачила столиця Великої Німеччини. Взагалі Берлін переживає протягом цього тижня нову серію великих подій.

Мін. Матсуока здобув собі вже найширшу симпатію в Німеччині. І не диво. Німеччина вітає в ньому фанатичного приятеля ідеї японсько-німецької співпраці, що від багатьох років послідовно працює над реалізацією й поглибленням співжиття між Токіо — Берліном і Римом.

З цілком оригінальних розмов Матсуоки з редактором берлінського „Фелькішер Беобахтер" Фідіковом, висланим окремим літаком назустріч міністрові до Москви, довідалося німецьке громадянство, що японський гість — це не звичайний собі дипльомат, який виконує передбачену протоколом конечність. Ні! Мін. Матсуока приїхав до Берліна з почуттям найбільшої радости, щоб навязати особистий контакт з великими людьми сучасної Німеччини, з якими стоїть в одному ідеольоґічно-політичному фронті. Він будує світоглядово свою політичну конструкцію співпраці з Німеччиною.

І тому день його прибуття до Берліна овіяний окремим настроем, що помітний в цілому місті. Вулиці Берліна тонуть в морі японських і німецьких прапорів. Сьогоднішній вигляд берлінських вулиць живо нагадує історичний день 27 вересня м. р., коли то в новій канцлерській палаті підписано пакт трьох, а на берлінських вулицях появилися уперше японські національні емблеми. Велитенські маси стояли тоді на Вільгельмпляц. Такі маси зібралися й сьогодні вздовж траси, якою міністр Рібентроп зі своїм великим почотом перевозив японського гостя і його оточення до дипльоматичної палати-гостинниці в Бельві. Анґальтський двірець, широко відомий з багатьох приїздів різних закордонних дипльомаітв і достойників, увесь у квітах, зелені та емблемах Німеччини, Японії й Італії. Вздовж цілого перону вистелено розкішні червоні хідники, на яких зібрався цілий святочний повітальний почот. Коли мін. Матсуока привітався з мін. Рібентропом і подався до виходу, перед його очима засяло велике сонце, зложене на окремій стіні з 11.000 білих і червоних квітів! Перед тою стіною пишалися маси всіх японських найхарактеристичніших квітів, висіли державні прапори, а 100 сурмачів з „Гітлерюґенд" відограло повітальну фанфару. Через великий, лаврами прибраний новозбудований фронтон двірця провели мін. Матсуоку на двір через двері, біля яких натрапив погляд японського гостя на спеціяльно поставлену карликувату вазонну 650-літню сосну, яка мала йому нагадати батьківщину. При виході зібралася велика японська кольонія, далі німецька молодь організації, партійні відділи. Окремо привітали міністра великі почесні батальйони

війська та поліції, а між ними й особистий охоронний почесний відділ СС — Адольфа Гітлера. Коли зперед двірця рушила довга валка дипльоматичних авт і посувалася через переповнені вулиці: Вільгельмштрассе, Унтер ден Лінден і Ост-Вест Ахсе, здавалося, що це пливе кольорове море.

Годі описати в короткій кореспонденції вигляд Берліна і настрої берлінців при сьогоднішній зустрічі Матсуоки — це захоплення мас, це велике піднесення та радість. Бо всі здають собі з того справу, що ця зустріч висланника японського цісаря з канцлером Гітлером та його міністрами і маршалами викличе дальші величні події. Потвердили це зрештою вже сьогодні авторитетні слова японського берлінського амбасадора ґен. Ошіми, переслані німецькій пресі: в напруженні, яке переживає світ, відвідини Матсуоки принесуть багато нового для зміцнення німецько-японської співпраці.

КТВ.

Українці в Італії

Не пишу ні про Скорину, ні про нашого земляка зі Самбірщини, що студіював у Болонії у *XV* ст., ні про того запоріжського сотника, що у *Венеції* у *XVII* ст. брав участь у змові проти дожі; не думаю писати й про Миколу Гоголю, що їдучи до Риму, хотів працювати для України, аж доля зламала ці його шляхетні задуми, ні про Михайла Коцюбинського, що й умер на тлі цієї фатаморґани — на Капрі, ні про останню нашу минулу славу Сальомею Крушельницьку, що з початком цього століття була найяснішою зіркою на сцені „Ля Скалі" у Міляно.

Ні, не стану торкатись нікого з українців в Італії, радше про само наше тамошне життя. Воно й краще: нікого не вразиш і себе на прикрощі не наразиш.

Зачнімо від столиці — Риму. Ще до 1932 р. наша кольонія світських людей у Римі була дуже мала. Щойно по цьому році ця кольонія починає зростати. І в 1933 р. основується українська „Громада". До неї належать усі: і старші, що там постійно живуть, і молоді студенти, що студіювали в римському університеті. Сходини „Громади" відбувались кожної першої неділі у місяці. На цих сходинах, що відбувались у хаті одного нашого земляка, що постійно живе в Римі, бували відчити, доповіді, гутірки на тему українського дня. Відбувались там і тихі, але гарно переведені, національні свята, на які приходили й наші приятелі італійці.

Діяльність українців у Римі, чи в іншому місті, була й є схожа до діяльности інших українців в інших країнах Европи, чи поза нею. Перш за все: маємо на увазі діяльність культурну і політичну — пропаґанда відомостей про нас серед інтелектуального загалу італійців. Тут, у першу чергу динопомічні особисті взаємини, приятелювання з італійцями. Бо сентимент, коли маєте до діла з людиною характеру й чесною, може зробити більше, як гроші, як заплачена пропаґанда. І так кожний українець у Римі, а є їх до 20 осіб світських, має круг своїх знайомих та приятелів. І з ними приятелями, знайомими при чорній каві, при вині, чи при всякій іншій нагоді, при інших розмовах, сходить розмова на українські теми. І так поволі, і дуже часто, принали всякі ідеї, способи: як ширити відомості на тему української проблеми. При таких розмовах із публіцистами, з політиками, з письменниками родились статті в італійській пресі про нас, а там пішло — при допомозі добре впливових знайомих — всякі публікації, що торкаються нашої мови, історії, побуту, мистецтва. І в цій ділянці майже всі українці в Римі є діяльні: один більше, інший менше, скільки йому дозволяє на це вільний від праці на хліб насущний час. Розуміється, що найбільше діяльні в Римі ті наші земляки, що мають до цього завдяки щасливим обставинам передусім досить часу.

Є також у Римі духовна кольонія українців: архимандрія ОО. Василіян і наша духовна колеґія. Не живе ця кольонія своїм замкненим релігійним життям, а — попри своє релігійне життя — вона знаходиться у постійному національному контакті зі світською кольонією. Це самозрозуміло: кожний українець на чужині відчуває душевну необхідність бувати в церкві своїй, українській, — а з цього родиться і зрозумілий контакт наших духовних кол із світськими на *тлі релігійно-національному*. І з нагоди більших церковних свят, чи якихсь роковин, ви побачите в церкві — на Мадонна деї Монті — майже всю нашу кольонію.

У духовній нашій кольонії у Римі гуртується ввесь наш молодий релігійно-національний католицький актив. Ці молоді люди, поза своєю наукою у римських духовних університетах, цікавляться і культурно-національним життям свого народу. Крім усяких студій — праць на головну тему „Католицтво й Україна", що є дуже солідно опрацьовані, — ці молоді студенти улаштовують усякі релігійно-національні концерти, що їх співають: або перед італійською публикою, чи в радіо Ватикану. Часто їм в їх виступах помагають (у хорі) і світські українці Риму. Пригадую собі дуже гарні концерти на Великдень минулого року, чи цього року в навечеря Різдва, — що були надавані ватиканським радієм.

Кілька наших людей знаходиться й у грецькому манастирі ОО. Василіян у Ґроттаферраті, біля Риму. Та ці, на жаль, живуть своїм, відірваним від нас, життям. Правда, як зайдете до тієї станиці, то вони дуже раді й розмовляють і випитують про все наше життя і гостять, як велить український звичай і обичай.

І в інших містах Італії живуть українці: знаю напевно, що в Міляно є наші, у Неаполі, у Больонії, у Порто Потенца Пічено. Всі вони, більше чи менше, мають звязки з нашим осередком у Римі.

Є й такі українці в Італії, що живуть відірвані від української громади. І тільки припадково можете на них натрапити. Пригадую собі, як це в 1935 р. нас, кілька українців вибралось на прогулку в Апеніни. І добираючись кущами до полонини в напрямку озера Немі, побачили перед собою табун овець і кількох пастухів. Переходимо попри них, розмовляючи голосно під гарячим літнім сонцем. Один із пастухів підходить до нас і спроквола, повагом:

— А ви, пани, звідки?

В цю мить мав я враження, що під ногами земля промовила, або що мені привербось і я почув рідну мову там, де її ніхто не сподівався б: на полонині, над озером Немі, під тим сонцем, що аж стогналось, так пекло.

І ми його, цього пастуха, обступили, випитали, розговорились, довідались, що він як попав у полон у 1915 р., так і лишився тут, на цій полонині: вже й оженився, безперечно з італійкою, і діти має — італійці.

— Вдома, в Галичині, чим ви займались?

— Та вівці громадські пас!...

— А це чиї вівці?

— Також людські, громадські.

І ми його почастували чим могли і подали йому адресу наших отців у Римі й, озираючись за ним, відійшли. На відхідному він сказав:

— От за нашою церквою, то страх мені жаль!...

М. Островерха.

РОЗМОВА МІН. РІБЕНТРОПА З МАТСУОКОЮ

БЕРЛІН, 28. III. — Німецький міністр закордонних справ фон Рібентроп прийняв в четвер передполуднем японського міністра закордонних справ Йосуко Матсуоку, що прибув до Німеччини на запросини німецького уряду, та відбув з ним довшу розмову в атмосфері сердечного порозуміння. Підчас кількагодинної розмови дійшло до повної згідности поглядів у всіх справах, звязаних зі співпрацею, передбаченою пактом трьох між Німеччиною, Італією та Японією.

— ГОЛОВА югословянського уряду Цветкович, поки покинув німецьку територію, звернувся з відповідною телеграмою до Фірера, в якій подякував за сердечну гостину і просив прийняти вислови його пошани. Подібну телеграму вислав мін. Цінцар-Маркович до мін. фон Рібентропа.

— З ПЕВНОГО ДЖЕРЕЛА повідомляють, що кол. провідник румунської залізної ґвардії Горія Сіма встиг втекти з Румунії. Досі ще невідоме його місце перебування.

— УРЯД південно-американської республики — Чіле погодився на приїзд і побут б. румунського короля Карла, його любовниці пані Люпеску та інших осіб його почоту.

На кредит часописів висилати не можемо!

З днем І. IV. ц. р. здержуємо висилку щоденника тим ВП. Відборцям Передплатникам, які не вирівняють залеглостей по кінець березня ц. р. і не вплатять передплати на місяць квітень.

АДМІНІСТРАЦІЯ

Школи з власним кіном

(Від нашого кореспондента)

Берлін, половина березня 1941.

Президент нового державного заведення для фільму й ілюстрацій д-р Ґауґер запросив представників преси на показову конференцію, щоб познайомити журналістів з дотеперішніми здобутками і далекосяглими цілями німецької навчальної фільми.

Ще кілька років тому належали до винятків школи, які мали власні апарати до висвітлювання поодиноких знимок чи короткометражних фільм. Мусів це бути безсумнівно якийсь особливий, багатий меценат шкільної дітвори, або добрий учитель, який орґанізував дрібні збірки, щоб закупити для школи власний фільмовий апарат для висвітлювання навчальних фільм у клясі. Тепер воно основно змінилося в німецьких школах. 26. червня 1934 року міністр освіти видав окремий розпорядок: „без зволікання треба виборoти в школах належне місце фільмі ". Був це також, зрозуміло, день народин установи, яку ми мали тепер оглянути, „РВУ" — цебто: „Державне Заведення для фільми і світлини в науці і навчанні" дасть про себе, як ми довідалися, ще нераз знати. Воно охопить своєю діяльністю в ділянці фільми, світлини і ґрамофонних кружків ціле німецьке шкільництво від найпершого університету до найменшої сільської школи.

По сімох роках праці могли керманичі „РВУ" показати нам багаті висліди, що їх ледви чи вдасться нам віддати простими, статистичними, позбавленими їхнього чару цифрами: вже тепер працює в Німеччині 32 окружних та 1113 повітових і міських кабінетів для світлин та фільми, що працюють за інструкціями РВУ. Кожна німецька дитина складає річно 80 фенігів (1,60 зол.) на шкільне приладдя. За цю суму виготовляють для неї ціле багацтво різного роду шкільних предметів. Німецьким школам дали досі 41,759 проекційних апаратів для висвітлювання коротких фільм, а від найновішого року кожна школа мусітиме мати бодай один такий апарат. Загально-освітнім школам віддали до вжитку 230 фільм. Для фахових шкіл накручено 85 фільм. Врешті у високих школах студенти і ляборанти користали з 424 спеціяльно для них накручених фільм. Але на цьому не кінець, це радше початок, бо 200 фільм саме тепер накручують. Якщо вже згадуємо цифри, варто довідатись, що з 739 готових шкільних фільм, виготовлено виготовлено разом 324.673 копій. Їх довжина дає 36,634.230 метрів, себто стільки, скільки треба на опоясання землі довкола рівника. Виходить, що німецькі шкільні фільми дійсно обіймають ввесь світ...

Повітові станиці шкільних фільм мають потрібне число короткометражівок для обслуги всіх шкіл терену. Ми мали нагоду оглянути на екрані їхній зміст. Не треба казати, що враження було надзвичайне. Просто деякі з досвідчених старих пресових „лисів", які побували на всіх фронтах, переїхали цілий світ і „списали" у своєму житті кілька найкращих машинок, мимохіть завидували німецьким школярам, висловлюючи жах, що вони вже не ходять до початкової школи... Коли б наші школярики і ґімназисти з Холма, чи Ярослава мали нагоду користати постійно з таких модерних шкільних уладжень! Заощадили б собі багато труду в міркуванні, як виглядали мури Трої, які князі панували на високих замках, чи як розвиваються різні орґанізми в зоольоґії й ботаніці. Навчальна фільма нічого спільного не має з популярними культурними фільмами. Ці останні можна щотижня оглядати на екранах навіть провінціональних кін. Навчальні шкільні фільми опрацьовані і виконані виключно на підставі педаґоґічних метод і поглядів. Культурні фільми показують нашвидко підібрані цікавіші фраґменти життя і світа, навчальні ілюструють якийсь процес чи проблеми від початку до кінця з максимальною природньою вірністю. Учень мусить в спокої приглядатися кожній подробиці. Показали нам примірoм фільму про життя гусениць, які нищать соснину. З подивоґідною терпеливістю слідкує фото-камера за гусеницею, показуючи ,як вона весною видобувається з землі, вповзає на пень та зачинає надгризати тонесенькі ниточки соснини. У великих образах ясно видно нищильну роботу гусениці, як вона пізніше пряде кокон і обмотується. Тоді з кокона вилягається метелик, починає літати і складати яєчка. Наростають молоді гусениці, зачинають жерти (так, жерти, на побільшеній фільмі це дуже добре видно!) пень і врешті спадають по пні на землю, щоб перележати в ній до найближчої провесни. Ця вузька фільма така гарна, така мила і ясна та притягальна, як мало яка, що її ми, дорослі, оглядаємо з нудьги в кіні.

У фільмах для фахових шкіл звернено головну увагу на технічні подробиці і тайни. Ех, дати б хоч одну таку фільму товаришам із холмської, скажім, технічної школи! Учителі мали б знаменито облекшену ролю і не мусіли б ставити двійок. Фільма схопила на клішу, примірoм, дрібнесенькі технічні подробиці, невхоплені для голого ока: хід спалювання і порухів мотору, або: як машинка до шиття завязує нитки, чи врешті як жнивалка вяже снопи.

Окрему навчальну фільму отримують високі школи. Вона не служить науковому навчанню, лише має бути засобом для дослідів або допомогою для їхнього зрозуміння. Досі, щоб дати лиш один приклад, не знали добре, в який спосіб пташки з родини колібрів зуміють підчас лету зависати в повітрі. Таку пташинку сфотоґрафували фільмовим апаратом, заосмотреним в прецизне часомірне приладдя, що дозволило зробити 80.000 знимок в одній секунді! Коли тепер оглядаємо ці знимки на екрані в повільному розкручуванні стрічки, бачимо порухи крилець колібра більше-менш так, як підчас повільного лету ворони чи крука над ріллею. Глядачі просто не можуть вийти з дива, бачучи скомплікований спосіб повертання крилами колібра, що зависає в просторі. Наука витягатиме із тих фільм важні спостереження, які — хто зна — на майбутнє можуть послужити для застосування в летунстві. Донедавна було просто рекордом зробити 80.000 знимок в секунді. Іменований недавно міністром освіти на шефа „РВУ", д-р Гауер повідомив представників преси, що в теорії можливо осягнути в секунді багато міліонів світлин та що державному заведенню, де він головує ,вдалося вже збудувати апарат, що ним останньо зробили 6½ міліонів знимок на секунду! Означає це невичерпні й незвичайно широкі можливості для німецької науки.

Праця державної установи служить допомозі високим, середнім і початковим школам. Вона реалізує в дусі нашого часу і наших технічних спромог відому засаду Пестальоція: „Погляд — це абсолютна підстава цілого знання". КТВ.

---

†

В перші роковини смерти Дорогого Мужа й Батька

бл. п. д-ра Осипа Назарука

відправиться Заупокійна Служба Божа з панахидою в гр.-кат. церкві в Кракові в понеділок, 31. березня ц. р. в год. 8-й ранком, про що повідомляють

Дружина й Син.

ЯКІВ ВОЙНАРОВСЬКИЙ

З военного нотатника

(Продовження)*)

Гострими, рішучими наказами здобуваю відразу довіря вояків. Підходимо під містечку Соботу. Воно вже наполовину спалене, кілька днів тому йшли тут безупинні та великі бої. Мости на Бзурі позривані. Німецькій артилерії починає відповідати польська, наступ 14 п.п. розвивається. Підводжу батальйон сотнями і скриваю його в трикутнику за фільварочним парком. Тут падає від кулеметної серії перша жертва: десятник білорусин Петрович. Його смерть пригноблююче впливає на цілу сотню. Німецьких літаків не видно: мають десь іншу — важнішу роботу. Але й польських літаків не бачимо.

Питаю людей, чи що їли та коли. Де там! Вчора не вечеряли, цілу ніч в поході, а сьогодні ще й не снідали. Питаю підполк. Солтиса, чи не можна було б підтягнути поодиноко кухонь до сотень і видати людям снідання, бо коли підемо вперед, то вони будуть голодні в бою. Не вільно, кожної хвилини може початися наш наступ, треба йти на підтримку 14 п.п., що заломився в наступі.

І дійсно біля години девятої приходить комендант 14 п. п. і дає мені наказ: захопити друге село на горбку на височині села Лісевіче. Зачалося. Видаю наказ. Форсуємо Бзуру по кладці та входимо в ліс, обстрілюваний з лівого боку німецькою артилерією, приміщеною на фільварку. Підходимо ненадійно до ставів та зганяємо батерію. Артилерійський вогонь уже затих, тож опановуємо перше село над долиною. Дивлюсь у далековид: там, під лісом спинилось 6—7 великих авт і з них вискакують німці та розгортаються до бою. В селі моя сотня, по якій стріляють — а бодай тобі чорт! — польські гавбиці. Маю вже від них 10-ох ранених і 8-ох убитих. Продовжуємо наступ, щоб здобути це друге село на горбку. Починають знову на добре грати німецькі кулемети, свищуть кулі ручних автоматичних пістолів, вибухають раз-у-раз ґранати. Зачинається справжній концерт: ясне вересневе польське небо почорніло місцями від диму. Фонтани землі й деревин бухають угору.

Перед нами село, що його треба здобути, пройшовши через цю пекельну лінію німецького вогню. І мимоволі нагадалося стрілецьке: „Гей, видно село..." Стараюся бути холоднокровним, не припадаю до землі, а спокійно ходжу від команданта до команданта і чотових.

Наступ затримується. Даю старшинам можливість упорядкувати свої відділи й жду, коли нарешті перестануть стріляти поляки, по своїх. Нема десь мого адютанта: зарився, як крет, по шию у рові й сидить. Ось він голубчик!... Зі старшин один лише сот. Буша не стратив голови. Старається здержати вояків, що розбігаються. Команданта другої сотні легко ранило в руку. На полі переді мною кількох вбитих і ранених. Годі їм дати якусь поміч, бо не маємо навіть перевязок. Наказую забрати їх назад, подальше від вогню.

Надходить ппол. Солтис і питає, чому баталіон не наступає. Відповідаю: наша артилерія замість бити по німцях, періщить по своїх. Прошу піддержати наступ артилерією, але вже наперед знаю, що це мрія. Тому під вогнем сам спішу до сотенних і видаю накази.

І це добре впливає на вояків. Докоряю командантам сотень та підриваю цілий баталіон до наступу. Німецька артилерія не робить тепер шкоди. Переносить задалеко. Здобуваємо під лісом височінь „Станіславув", німці відходять на північний-схід. Маю вже майже 30 ранених і 12 забитих. Важко ранений в ногу хорунжий Добеґала. Довідуюся згодом, що сам командир 14 п. п. ранений відламками гарматного стрільна в ногу. Командування полком перейняв ппол. Солтис. Командир нашої 4-ої Дивізії В. П., полк. Равіч-Мисловський зі своїм шефом штабу сот. Махарадже наїхали на міну за селом Дйонтек і обидва вилетіли в повітря. Чия це була міна — невідомо.

Настає вечір.

Люди голодні й смертельно змучені. Полягали спати в селі, де хто стояв, старшини також. Одна сотня зайняла Лісевіце і там залишилася на відпочинок. Після бою, написав я звіт ппол. Солтисові і післав по

*) Див. попередні числа »Кр. В.«

Невиповнена прогалина

Серед розбудженого й розбурханого творчою працею національного життя українців у Ген. Губернаторстві Українська Греко-католицька Церква, що до білянсу наших надбань внесла продовж століть стільки позитивних позицій, стоїть чомусь на боці, наче забута всіми. Релігійне ж життя вірних тієї Церкви чомусь таке кволе й без виразу.

Нема сумніву, що нинішній українець, будь він інтеліґент, селянин, чи робітник живіше відчуває вагу і значіння релігії й Церкви в його особистому, а дальше й у національному житті. Він цікавиться релігійними й церковними справами більше, ніж колинебудь досі. Для нього релігія й Церква вже не самий тільки пустий згук, не чиста формальність, але основа життя, його найглибший зміст і той поміст, що лучить його серце найтісніше з народом і рідною землею. Що значить релігія і Церква у житті українця, спитайте тих, яким на чужині, на спів одного „З нами Бог", чи „Христос воскрес!" сльози тиснуться до очей, для яких церковне богослуження найбільша радість, що її не проміняли б за ніщо у світі. Бо те богослуження родить у душі скитальців візію рідного краю з усею його красою й з усіми його святощами.

Таке явище безперечно радісне, бо як довго нарід ще тужить за релігією й Церквою, так довго він здоровий і здібний до найбільших жертв для рідного краю. І горе тому народові, що забув би за релігію й Церкву, що перестав би шукати радости у своїх церковних святах і богослуженнях, а пірнув би в інтернаціональне вільнодумство, чи релігійну байдужість. Передусім бездержавний нарід може зберегти свою національну окремішність тільки в тісній злуці з своєю Церквою.

Тому на релігійно-церковну сторінку національного життя належить сьогодні звернути велику увагу. Релігійний підем народу треба піддержати і надати йому якийсь ясно-означений напрям. На допомогу церковним ерархам і душпастирам, що в першу чергу покликані дбати про ці справи, мусить прийти наймогутніша зброя сучасного світу — преса. Відсутність релігійної преси — це велика прогалина в нашому національному житті.

Як довідуємось, ця прогалина буде невдовзі заповнена. Гурток громадян, духовних і світських, задумує — за благословенням українських католицьких ієрархів — приступити в найближчому часі де видання релігійно-церковного місячника, призначеного для широких кругів українського греко-католицького громадянства. Буде це місячник не лише інформаційного, але й ідеольоґічного характеру, завданням якого буде: закріплювати серед громадянства розбуджений релігійний дух, підносити нарід на вищий щабель християнської моралі, розбуджувати й зміцнювати його любов і привязання до своєї рідної Греко-католицької Церкви та вказувати на ті безмірні скарби, що їх вона для кожного українця скриває в собі.

Гасла, що їх видавці задумують кинути в маси, направду гарні й під цю пору незвичайно актуальні. Бо тільки високоморальний, релігійний і щиро до своєї Церкви привязаний нарід в силі успішно розвязати всі ті складні проблеми, що їх перед ним ставить нинішній історичний момент.

Х-ин.

Нові югославянські міністри

БІЛГОРОД, 28. III. — Югославянська пресова агенція **Авaля** подала про нових міністрів такі дані: **ґен. Сімович**, що став головою уряду, приймав участь у визвольних війнах Сербії. Після світової війни він став головним командантом летунства в заступстві, дальше шефом ґенерального штабу, командантом II-ої армії і вкінці вдруге шефом летунства, що його головним орґанізатором він став.

Заступник голови уряду **д-р Мачек** провідник хорватської селянської партії. Другий заступник голови уряду — **Йованович** це історик і правник. Він є членом Академії Наук і віддавна професором університету. Мін. закордонних справ **Нінчич** є провідником радикальної партії й одним з найближчих співробітників пок. **Пашіча**. Він є членом управи радикальної партії та вже кілька разів був міністром фінансів і закордонних справ. Мін. внутрішніх справ **Будісавлавич** є провідником Незалежної демократичної партії. Перед війною він був провідником хорватського обєднання у хорватському парляменті. Довгі роки він був одним з найближчих співробітників пок. Прибичевича. Міністер фінансів **Чутей** — це один з провідників хорватської селянської партії в Боснї та близький співробітник Мачека. Міністр війни і фльоти, **ґен. Боголюбіліч**, був командантом II-ої армії, опісля заступником ґенерального інспектора армії. Мін. справедливости **Маркович** — це одна з найвидніших індивідуальностей демократичної партії. Довгі літа він був професором університету в Білгороді. Мін. освіти **Трифинович** був одним з близьких співробітників Пашіча і є заступником голови радикальної партії. Міністр шляхів **Боголебевич** був мін. закорд. справ і головою уряду. Він був передтим також послом у Тірані й Відні та мін. королівського двору. Сьогодні він є заступником голови югославянської національної партії. Міністр торгівлі і промислу **Андре** є одним з провідників хорватської селянської партії і співробітником Мачека. Міністр лісів **Куленович** є провідником боснійських мусульман. Міністр хліборобства **Чубрилович** є один з провідників хліборобської партії та її керманичем на терені Боснії. Перед війною він приймав участь у національно-революційному русі і був покараний за державну зраду. Міністр прилюдних робіт **Кульовец** — це провідник словінців. Міністр здоровля **Ґроль** є провідником демократичної партії. Мін. пошт **Торбар** — це один з провідників хорватської селянської партії. Мін. безпеки **Дакович** є провідником чорногорців. Другий мін. безпеки **Банянін** — це провідник сербів у Хорватії.

——o——

= **МІН. РУШТ** прийняв делеґацію шведських промисловців під промодом голови шведської королівської технічної академії проф. Беляндера. Шведські гості оглянули ряд найкращих німецьких наукових інститутів та дослідних станиць.

= **З ПОРТУҐАЛЬСЬКИХ ДЖЕРЕЛ** повідомляють, що на середньому Атлянтику пішов на дно великий анґлійський корабель-цистерна „Мелеюче" містоти 8.124 т. Взагалі від 22. III. анґлійці втратили 6 великих кораблів-цистерн містоти 50.000 т.

= **ПОВІДОМЛЯЮТЬ**, що в Ґібральтарі почалися вправи важкої артилерії. Вони триватимуть до кінця тижня. Один кружляк, один літаконосець і сім контрторпедовців виїхали з Ґібральтару в невідомому напрямку.

кухні, які приїхали, але не мали кому видавати страви — картоплянки. 14. п. п. дійшов до ліса „Станиславів" і не наступав далі. Приходять польські втікачі зпоза фронту й оповідають, що буцімто німці занепокоєні нашим наступом. Могла це бути правда, бо тоді над Бзурою була одна німецька дивізія, поляки мали 6—7 дивізій. Одначе польський наступ був заслабий. Вояки з 14. п. п. спокійно одинцем і ґрупами відходили назад, в запілля і ніхто не карав їх за це. Коли б поляки мали тоді відвагу кинути вночі в бій ще одну дивізію на Ловіч від півдня, хто зна, чи ціла польська операція над історичною вже сьогодні річкою Бзурою була б не мала інших форм. Польське командування проґайнувало час. 12. вересня підчас дальшого бою німці встигли збоку Лодзі підвезти свіжі змоторизовані сили й відкинути ними 15 польську дивізію піхоти назад над Бзуру, внаслідок чого ціла оперативна ґрупа мусіла знову відійти за річку фатального для неї дня, 13. вересня 1939 р.

Отож на нашій лінії пполк. Солтис далі монтує наступ на німецьку позицію під лісом „Станиславів" вночі, бо денні спроби покінчились неуспіхом. Я стою на північнім краю ліса в резерві. В далині багряніє пожежа: горять села, на які наступае 14. п. п. Пполк. Солтис поїхав довідатися до II/14 п. п., що мав розпочати наступ на село, чому від майора Лобзи нема ніяких вісток. Їхав він кінно й під самим селом натрапив на німців. Тут посипались на нього стріли з ручного кулемета: підполковник дістав кілька куль в живіт, а повернувши коня, дістав ще декілька куль у карк і зсунувся на землю. Старшина, який був із ним та відраджував йому цю небезпечну стежу, привіз тепер на лісничівку вже мертвого команданта. Тимчасом майор Лобза, який мав іти на село, пішов собі в довільнім напрямку й спричинив те положення, яке тепер заіснувало. Як найстарший майор обняв він командування полком.

Наступ 15 дивізії вночі заломився. Наспів наказ до всіх дивізій: „відворот назад за Бзуру!" Я довший час нічого про це не знав. Лобза забув про нас. Коли розвиднілось, посилаю наколесників довідатися, що діється в штабі полку. Але там уже нікого не було. Якийсь заблуканий вояк сказав моїм людям, що полк вночі відступив за річку під містечком, і лише він, маючи натерту ногу, відстав позаду.

Відступаю з батальоном до полку, а побачивши сліди відвороту, подаюся й собі на містечко Соботу. За лісом видно відсталі обози й покриті курявою батави в поході, які посуваються в напрямі містечка. Відходимо останні. Свій обоз післав я вперед, залишивши позаду охорону.

В долині над мізерною переправою стовпилася ціла 4-та дивізія з масою обозів. Знову прегарна ціль для бомбовців, що дійсно вже в девятій ранку надлітають. На цей раз держаться вони, на наше щастя, високо й тому скинені ними бомби викликують лише паніку без шкоди. Полк. Незабітовський, командир дивізії, передає мені командування переправою: під бомбами треба було стирчати і реґулювати рух аж до останнього воза.

По переправі — частини дивізії розбіглися і розійшлися в своїх напрямках. 14 п. п. залишився в лісі над Бзурою біля містечка Соботи. Полк. „Оброни" розформовано: ґрупа „Бродниця" під моєю командою попала до 14 п. п., себто до цього самого майора Лобзи, від якого я мав 11. вересня перейняти командування над батальоном. О. Н. приділено до 67 п. п. В лісі зголосився я у майора Лобзи по нове завдання. Новий командант роздає свої накази підчас короткої розмови зі старшинами. Сидимо всі на траві в лісі. Наше завдання: оборона Бзури. Мій баталіон має зайняти становище в другій лінії під Соботою. Три інші баталіони боронять також ріку й стоять у запасі.

Вийшов я з ліса на свій відтинок. З горбка видно, як на долоні, село Лісевіце по тамтому боці річки. Видаю сотенним накази щодо оборони другої лінії. Направо від мене в лісі заляг ще один баталіон зі штабом полку. Значить в першій лінії два баталіони й у другій також два. Все це на малому відтинку, цілком як у всесвітній війні. Питаю сотенних: скільки маємо муніції? Пересічно по 75 набоїв на кріс та по 2.000 на кулемет. Наказую якнайбільше щадити французьку муніцію, бо вичерпавши її, баталіон мусітиме піднести вгору руки... Та воно і так ясно для мене: незабаром усі вони піднесуть руки. Ще недавно наступали ми на схід, а тепер уже мусимо боронитися з того самого боку...

(Далі буде).

На грані чотирьох світів

(РЕПОРТАЖ)

Хотілося б мати з собою короткометражеву фільму та цілий час тієї цікавої подорожі робити світлини оцих чудових гір, лісів та не менше цікавих стрічних людей, що їх подибую в дорозі.

Маленький паровозик гірської вузькоторівки чихає, кашляє, і час від часу, якби хотів показати свою велику місію у тій гірській країні, чваньковато та переразливо свище, аж луна йде по дебрах.

За нами кілька хат Лупкова, у боці Смільник, а далі й кінця не видно гнучкій гадюці залізниці. Сонце і сліпуча скатерка снігу так якось гармонізують з тими стінами чорних лісів і криштальними потоками. Це ні зима, ні провесна. Де-не-де вже вилазять купіни, тут і там засіріла земля. Бракувало б жайворонка та якогось бузька.

На дворі якось тихо, лиш у нас, у вагоні розкрутила губку якась молода ґаздиня та щебече до сусіда, що має канадійські, кремові міцні штани та грубезний светер, як з розмови виходить, ще з Америки.

„То ка-ете, що хижю ставете, а?, та то поїхати б до Тарнова по черепя та замовити зо дві тисячі..."

Ті кінцеві слова виходять у неї так чистісінько, з таким мяким ес. На рукаві у неї вузенька і дрібна вишивка. Питаю, чому так вузько вишивають рукави. „Ба, сміялися б у церковці, якби побачили інакше вишиття" ,відповідає. Цікаве і питоме це тут. Інакше затратилася б ноша їх. В цей спосіб зберігають.

Ідуть із нами німці з Цольґреншуцу, але вони мовчазні. Може думають про свою рідню, або про високі Альпи?... Решта, це самі лемки. Які там лемки?... Я б радше зачислив їх до бойків. Вони і гуньку таку ж мають, і діялектом не відбігли від них, і поведінка така ж сама. Бог його знає врешті, яку б то маркантну різницю повести тут між ними. Усе своє, рідне. От, хочби отой типічний сваток, що сидить проти мене. У нього такий стрепіхатий, довгий вус, насуплені брови, і пооране, як свята землиця лице, зовсім як у мого небіжчика діда. От он-та широкобедра синьоока, з пацьорками й мальованкою „Навзикая", от оцей зі жвавими очима і затиснений устами парень. Чи одного такого стрінеш на Гуцулії, Поділі, чи широких наших степах....

Доїздимо до Волі Мігової. Те гірське, колись затуркане село, живе сьогодні іншим, змістовішим духовим життям. Тут молодий пан отець, старий бурсак вкупі з „глибоким фільософом"-учителем орють давно забутий переліг. Той-же вдумливий, проте енерґійний, ідейний учитель їде сьогодні з рефератом до далекої граничної Солинки на Шевченківське свято. Вказуючи рукою на південь, пояснює мені: „Тут сходяться три світи". За віконцем пробігають розкішні ліси та маленькі гранчасті камінні стовпці з перекресленим „Ч. С.". „Недавно тому — оповідає вусатий ґазда — женився мадярський граничник. Запросив німців та словаків, погуляли на весіллі, випили за щастя молодого подружжя та й пішли в свояси. Один у свій бік, другий у свій, от тудою „вірьхом дурьх". Не знаю ,чи цей ґазда так бував колись на „таліянцькім фронті".

Ось затермосився наш „комбайн" і пристанув.

Питаю, чи то стація, чи може машиніст мусить вийти з потребою? „Ей, ні. То таки стація, — інформують мене, — глядіть направо та читайте!"

Еге, справді є. На велитенській купі дров табличя, з латинськими буквами „Солінка". Люди висідають. Пішов і мій друг, Грицько-фільософ з рефератом під пахою і паличкою, щоб пси не покусали. Не дала йому доля багато грошей ,ні золота. Зате в його душа золота й сильна віра. Скільки таких безіменних пчілок, чи плугаторів, верстає шлях прийдешнього і скільки ще трутнів усяких...

Пішов із „сонцем у кишені..."

Круто попри скелі та старезні ліси вїздимо до кінцевої стації Тісна. Тут уже знаходжу і свойого залізничого службовика на керувальнім пості. Щасти Боже, думаю, коби таких якнайбільше, а то й машину не було б ким відправити... От іще додаймо до того шоферів, інженерів, летунів і т. д.

Понад дебру, а далі наче б цісарскою дорогою ми вже у Тісній.

Цікаве село. Є сходини. На сходинах старі й молоді, але більше старих. Вони частіше приходять на всілякі імпрези. Небувале давніше по наших селах. Цікаво говорить місцевий лікар д-р Кліш. Приходить баба з якоїсь Клюткарниці, чи з іншого присілка, та й каже, що мусить „скаржити свою сусідку, бо та вмивається милом..." Друга має рахітичну дитину, що ніколи й не коштує вітамін, ні городовини і каже, що її „підвіяло, чи хтось наврочив..."

У відповідь їм цінні завваги й поради лікаря-прелеґента, а опісля читання Тарасової „Наймички". Авдитодія захоплена, чути гучні короткі оплески.

Тамтої неділі була тут вистава, що в ній пописувались місцеві. Були успіхи і всі вийшли з неї вадоволені. Є тут і дві школи: господарська і звичайна одноклясівка. Але є тут і польська школа, хоча шляхти загродової вже давно немає. Це бувший керовнік Т. С. Л. орґанізував її приватно. Жидів нема. У бувшому жидівському дворі є станиця нашої жандармерії. А село гарне. Наділила її красою природа. Та не дала долі. Не знати, чи долі, чи розуму...

У ресторані нашого таки землячка відносно дешеві і смачні обіди. Навіть риж заблукався. От уліті урядити б тут якийсь пансіон, зробити рекляму, а направду всякі мистці та розхитані нервово мали б справжне „дольче фарнієнте".

На чорному небі, понад старезними мовчазними лісами, блідніють зорі. Заповідається соняшний день, — вертаючись думаю під ритмічний стукіт коліс. Небаром стають сніги, зазеленіє і весна прийде. Весна красна, весна радісних сподівань.

Тісна у березні. А. Юрко.

Відень і допомога українському студентству

Відень, у березні 1941.

Справа допомоги українському студентству, як одно з найважніших завдань нашого громадянства під теперішню хвилину, набирає окремої ваги особливо супроти нашого студентства в Відні. Бо віденська академічна „Січ", у якій це студентство гуртується вже більше ніж 70 літ, відіграла видатну ролю в історії культурних змагань українців і то не тільки на віденськім ґрунті, але — як усім нам відомо — й у загальному житті нації. А як зразково намагаються свідомі члени нашої „Січі" сьогодні піддержувати високий рівень її традицій новими зусиллями, про це треба б писати цілу низку звітів; дещо про цю працю віденських студентів знають читачі нашої ґазети вже дещо з принагідних дописів та зі статтей п. А. Курдидика (нпр. репортаж „Серед січового братства" в ч. 47, з 5. III. ц. р.). Але, що таким чином нашим студентам у Відні доводиться виходити далеко поза обсяг університетських студій, і то з неабияким власним пожертвуванням, того в нас ще завжди не запримічують так чітко, як воно годилось би.

Недостача інтеліґентних працівників у нас трохи не в кожній ділянці нашого національного життя нині просто пекуча. Тому наш студент знає гаразд, що призначений йому час до науки він мусить використати всеціло й уповні з кожного погляду, тимбільше, коли він студіює в такій централі европейської культури, як Відень, де він має нагоду вивчитися на доброго фахівця не тільки в одній ділянці. Українські студенти ніколи не були в такому щасливому положенні, щоб могли пильнувати тільки книжки, дбати виключно про вписи й іспити, не мішатися до громадянського життя та простувати якнайкоротшою дорогою до абсолюторії та диплььому. Сьогодні студент, крім обовязків звязаних з його наукою, зустрічається на такім міжнароднім ґрунті, як Відень, ще й з обовязками та завданнями — нашої національної пропаґанди. Правда — віденська „Січ" була вже заздалегідь, ще й у перших починах свого існування, свідома своєї репрезентаційної станиці супроти чужинців. Її історія оповідає нам не одно цікаве й гарне про колишні українські національні свята, — зокрема ж Шевченківські концерти! — влаштовувані „Січчю", починаючи від 40-их років мин. століття.

Але якщо за епохи Франца Йосифа один такий концерт у році був достаточним виявом нашої тодішньої пропаґанди — то її нинішне завдання далеко ширше, тяжче й глибше. Нині віденська „Січ" працює ґісно зі старшим громадянством, згуртованим у рядах тутешнього Українського Національного Обеднання, якого чергові імпрези — особливо в театральнім відділі — без співучасти „Січі" — невикональні. Отак, дуже гарна, недавно влаштована, вистава „Гриця" була відіграна майже самими студентками й студентами, після чого вже в тиждень потім ті самі січовички й січовики дають виключно своїми заходами репрезентативний „Український Вечір" у такій установі міжнародного значіння, як „Дойч-Ауслендішер Студентенклюб", де голова „Січі", п. Б. Лончина, в своїй промові підкреслює — попри науку! — і культурну пропаґанду, як одне із завдань нашого студентства на віденськім ґрунті.

І дивлячись хоч би тільки на всі ті виступи січового товариства, що ми їх бачили досі, у швидкім темпі, починаючи від жовтня м. р., передусім у згаданім „Д. А. С-клюбі", треба сказати, що „Січ" виконує те завдання відповідно до її сил та скрізь з чималим успіхом.

А коли стверджуємо те, то памятаймо одночасно й про всі ті труднощі, що з ними звязана така праця студента для національної пропаґанди. Труднощі часу й простору, зокрема в такім великанськім середовищі, як нинішній Відень, де точність у прибуванні на проби до чергових імпрез звязана не тільки з витратою дорогого для студента часу, але і зі значними видатками на лучбу та на принагідний харч. А далі, труднощі студентської екзистенції сьогодні взагалі, зокрема ж на чужині, здебільша в повнім відрізанні від рідні.

Словом: справа допомоги українському студентству у Відні — це справа, що з різних причин мусить стати предметом най-

більшої уваги всього нашого громадянства, якому доля кадрів нашої майбутньої інтеліґенції повинна таксамо лежати на серці, як пропаґандивна праця нашої молоді на закордонному терені. Сьогодні „Січ" у Відні нараховує 135 членів — здебільша з Ген. Губернаторства, — а з черговим новим семестром їх певно прибуде ще більше. З тих членів майже половина такі, що саме кінчають свої студії. та яким доконче треба допомогти їх покінчити.

Отак для переведення тієї допомогової акції на віденськім ґрунті заснувався тут при УНО окремий відділ — як філія ДОФУС-а у Відні, — на чолі якого стоїть автор цих рядків, а в склад котрого входять чолові представники тутешнього громадянства та відпоручники „Січі". І подаючи це тут до відома, я закликаю все наше громадянство до активної співпраці з нами, до матеріяльної допомоги нашим студентам і студенткам у Відні, знаючи, що кожна найменша жертва на ту ціль — це жертва на носіїв національної праці в майбутньому та на нашу працю за кордоном.

Д-р Остап Грицай.

З українського життя

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ РОКОВИНИ В ЯРОСЛАВІ.

Заходами молоді ярославських шкіл (ґімназія, торговельна й народня школи) влаштовано в Ярославі 22. III. святочну академію з нагоди 80-літніх роковин смерти Тараса Шевченка. Вечір виповнила різноманітна та доволі добре підібрана програма, причому на перше місце треба висунути всі говорені частини програми. Промова учня VIII. кляси **М. Голюки** не була шабльоновою. Це були цитати, добре зібрані й дібрані до часу й обставин, що давали тему до думання. Інсценізація „Тарас-пастушок" у беззакидному виконанні учнів народньої школи Харамбури та Ямінської, була навіяна надією та твердою вірою у скорі й кращі дні.

Бурею оплесків нагородила публика маленьку О. Ісаїв, що прегарно інтерпретувала й віддала виїмки з лірик Шевченка. Другий декляматор, учень 8-ої кляси Е. Петрівський, що віддеклямував „Кавказ", добре вивязався зі свойого завдання. Влучно віддавав та вирізнював важніші місця поеми, при чому особливо підкреслював актуальні й досі частини поеми.

Хори випали дещо слабше, бо вони щойно в стадії орґанізації. Все ж таки треба завважити, що хор народньої школи вийшов чи не найкраще. Завзяття та чуття, що його вкладали молоді співаки в пісню — уділялися й публиці, що нагороджувала їх рясними оплесками. Музичну сторінку академії репрезентувала пара скрипаків (М. Петрівська, VI а кляса. та А. Щеснюк VI б кл.) і солістка — пяністка п. Ірина Бачинська. Трійка молодих людей без сумніву талановита й уже зараз може похвалитися опануванням інструменту й гри.

Мужеська „дванадцятка" зробила дуже гарне враження та вкоротці, при дальшій праці, може дійти до дуже добрих вислідів.

Імпрезу розпочато „Заповітом", покінчено національним гимном.

Побажанним було б, щоб частіше влаштовувати подібні імпрези, що зближували б усі школи, — творити поле до чесного та корисного суперництва в виконуванні точок програми, а громадянству, крім хвилин розваги, давати й образ поступів та розвитку нашої молоді. СМ.

СВЯТО ШЕВЧЕНКА В ГОГЕНЗАЛЬЦА.

Дня 16. III. відсвяткував гурток УНО в Гогензальца Шевченківські роковини. Свято, яке відбулося у власній світлиці, на збудованій у тій цілі сцені, що ледви могла помістити аматорів, було старанно приготоване. І можна сказати, що ті, що приготовляли це свято, доклали багато зусиль, щоб гідно вшанувати память великого Ґенія. Свято відкрив короткою промовою провідник гуртка Ст. Варакута. Опісля слідував довший реферат про життя, творчість і значіння Тараса Шевченка для українського народу, який відчитав інж. Ващенко М. Дальше слідували 4 деклямації і коротка сценка з життя Т. Шевченка „У широкий світ", яку відограли самі діти. По сценці були дальше деклямації творів Шевченка. Свято закінчено другою виставою „Під Тарасове Свято", яку дбайливо приготовили п. Катерина Скупій і м-р Олександер Ничка. Відспіванням „Заповіту" і національного гимну свято закінчено.

Слід підкреслити, що багато треба було зусиль, щоб ці діти, які перед роком не вміли ні слова сказати по українськи, тепер на святі Шевченка говорили вірші майже бездоганно. Назагал свято випало гарно, хоч програма його була скромна.

СЕКЦІЯ НАРОДНЬОГО ЗДОРОВЛЯ В ХОЛМІ.

Дня 8. II. приїхав до Холма представник Центральної Секції Народнього Здоровля при УЦК. д-р Василів, щоб зорґанізувати при УДК. в Холмі Секцію Народнього Здоровля. Орґанізаційні збори відбулись цього самого дня в год. 15. в домівці холмського УДК. Відкриття зборів доконав голова УДК. в Холмі кап.-лейтнант Шрамченко, якій повітав всіх зібраних і на предсідника наради покликав д-ра Рощинського. Згодом забрав голос представник УЦК. д-р Василів. Прелеґент змалював здоровний стан нашого населення в Ґенеральному Ґубернаторстві, який через велику кількість захворінь на заразливі недуги, високий відсоток смертности і малий уроджень, через лихе відживлювання широкого загалу, при одночасній обмалі і слабій орґанізації українських лікарів, зокрема лікарів суспільників - профілактиків, представляється жахливо. Делеґат зясував в дальших словах цілі й завдання Секції Народнього Здоровля, яка, обєднуючи всіх осіб, що працюють на полі нар. здоровля, має дбати шляхом орґанізовання курсів, рефератів, відчитів, через закладання кооператив здоровля та вишкіл санітарного персоналу, за оздоровлення широких мас суспільности.

Голова УДК. призначив провід Секції в складі: голова д-р Рощинській, заступник: д-р Кучер, секретар д-р Павлишин і скарбник д-р Ленець. В дискусії говорили: д-р Хомин, який вказав на крак лікарів в терені, д-р Рощинський підкреслив необхідність підмоги здоровній акції в Холмі з боку центру, цебто з Кракова, а д-р Ленець говорив про вагу можливостей відбування практики для нечисленних молодих українських хірурґів та повідомив присутніх, що з українського шпиталю в Холмі вийшла ініціятива заложення в Холмі 2-літньої школи піклувальниць та повитух і 6-місячного курсу сестер санітарок. Накінець д-р Василів подав виснення на задані йому запити.

Богдан Хома.

—o—

— БОЛГАРСЬКИЙ УРЯД іменував комісію, що займеться всіми питаннями, звязаними з переселенням у південній Добруджі.

— З ПРИВОДУ приступлення Югославії до пакту трьох великодержав японський уряд заявив, що ця подія має дуже велике дипльоматичне значіння та що тепер положення на Балкані вже остаточно прояснилося.

— 25. III. ц. р. вже закінчилася переселенча акція між Совітами й Німеччиною, що торкалася Литви, Латвії та Естонії. До Німеччини виїхало 60.000 німців, до Совітів перейшло 20.000 литовців, росіян та білорусів.

— У МИНУЛУ СЕРЕДУ голова японського уряду відчитав письмо японського цісаря про закриття обох палат парляменту.

МАТСУОКА ДО НІМЕЦЬКОГО НАРОДУ

БЕРЛІН, 28. III. — Мін. закорд. справ цісарства Японії **Матсуока** видав оце відручне письмо до німецького народу:

„Тепер, коли пакт трьох великодержав став фактом, японський нарід ділитиме з вами радощі й смутки. Він має незломну віру у велику індивідуальність **канцлера Гітлера** та визначні збірні здібності німецького народу. Він не дається перевищити щодо вірности, відваги. й незломного рішення, зорґанізувати світ на підставах нового ладу. Мусимо жити майбутнім, а не минулим. Мусимо глядіти вперед, а не назад!

Ідеал, дорогий японському народові понад усе, втілений у „Гакко Ішію", цій гармонійній світоглядовій спільноті, що забезпечує місце для всіх народів, щоб сповнити їх бажання і здійснити їх післанництво. Цей ідеал японський нарід одержує від непамятних часів, як спадщину, на ньому спираються підвалини цісарства. Цей ідеал ясно висловили у вступній формулі до пакту трьох великодержав, що більше — він є дійсною підставою цього пакту.

Японський нарід має повне довіря, що також німецький нарід збереже вірність духові й цілям пакту трьох великодержав. Не потребую додавати, що серця нашого народу бються для німецького народу в цій ґіґантній боротьбі, яка йде тепер. Мій народ заносить молитви, щоб сила й відвага німецького хороброго народу могли довести до скорої перемоги його справи.

Я прибув сюди на запросини урядів німецького й італійського та вірю, що з мого побуту в обох цих країнах витягну відповідні науки й користі, та через те зможу причинитися ще успішніше до тісної співпраці союзних народів".

—o—

ЗА СПІВПРАЦЮ ФРАНЦІЇ З НІМЕЧЧИНОЮ

ВІШІ, 28. III. — Підчас своєї недавньої гостини в Парижі заступник президента, адмірал **Дарлян**, відвідав також **кардинала Сішара**, що з ним кожного свого приїзду до Парижа відбуває довгі розмови. Адмірал Дарлян дуже числиться з опінією кардинала Сішара, що тепер більше ніж досі переконаний про конечність якнайтіснішої співпраці між Францією та німецьким урядом.

—o—

Новинки

КАЛЄНДАР

[Б]ЕРЕЗЕНЬ

[2]9. Субота — м. Савина й Папи.
[3]0. Неділя — 4. Посту.

— КОНКУРС НА 15 ІНСТРУКТОРОК ДИТЯЧИХ [С]АДКІВ. Потребуємо негайно 15 інструкторок ди[т]ячих садків для ведення практичних лекцій на [ку]рсах провідниць дитячих садків при УДК і Де[ле]ґатурах, а опісля для помочі при наладнюванні [ди]тячих садків на місцях і провірки та інструуван[ня] праці провідниць у дитячих садках. Винагорода [інс]трукторок після умови. Відповідно до фактич[них] успіхів праці може бути згодом винагорода [інд]ивідуально підвищена. Зголошуватися можуть [ук]раїнки, що мають захоронкарську семинарію або [ін]шу педагоґічну освіту з покінченим курсом про[ві]дниць (подати — коли й де) та приктику в ди[тя]чих садках (коли й де). Подання з залученням [ко]роткого життепису та відписів особистих доку[ме]нтів, заопініовані приналежними УДК, Делеґа[ту]рами або УНО, вносити НАЙДАЛЬШЕ ДО 15. [КВ]ІТНЯ 1941 р. до Українського Центрального Ко[мі]тету в Кракові, вул. Зелена 26. („Українішер [Ха]уптаусшусс ін Кракау, Ґрінештрассе 26). Канди[да]тки з-поза Генерал-Ґубернаторства на випадок [за]ангажування будуть негайно реклямовані. — Від[ді]л Шкільних Справ при УЦК. 3х

— ГРОШІ НА ПЕРЕДПЛАТУ часописів зі Сло[ва]ччини треба вплачувати на чекове конто № 5015 [...]tra banka, Filialka v Bratislave, Bratislava на [ра]хунок Ukrainske nakladatelstvo v Krakove. — [МІ]СЯЧНА ПЕРЕДПЛАТА ЩОДЕННИКА 30 СЛО[ВА]ЦЬКИХ КОРОН. — Передплатникам у Словач[чи]ні висилаємо окремо рахунки за попередні мі[ся]ці. Замовлення слати на адресу нашого заступ[ни]ка в Словаччині: Ing. D. Jeremenko, Bratislava, [...]lincakova 3 a.

— ВЕЛИКОПОСТНІ РЕКОЛЄКЦІЇ для вірних у [м]. Перемишлі відбудуться в парохіяльній церкві [О]О. Василіян у днях 30. III. до 6. IV. ц. р. — Перша [ре]колекційна наука в неділю 30. III., після вечірні. [Ре]колекціями проводитиме о. ред. М. Федорович, [Ч]СВВ.

— КУПИМО деякі книжки для молоді Видав[ни]цтв: „Рідна Школа", „Світ Дитини" й інших. — [Сп]иски книжок із цінами пересилати на адресу: [„У]країнське Видавництво", Краків, Райхсштрассе 34. 3х

— ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ ПРАВНИКІВ. Централь[н]а Правнича Секція при УЦК в Кракові повідом[ляє], що в днях 13. і 14. квітня ц. р. (латинські Ве[ли]кодні Свята) відбудеться заходом тієї Секції [Зіз]д Українських Правників із цілого Ген. Ґубер[нат]орства. У його програму увійдуть усі важні фа[хов]і й станові справи, що інтересують увесь укра[їн]ський правничий загал. У цьому Зізді візьмуть [об]овязкову участь усі голови Повітових Правни[чи]х Секцій разом із одним співробітником та всі [...]икові. Крім цього можуть та повинні взяти [уча]сть також, як гості, поодинокі члени Правничих [Сек]цій. Усіх учасників Зізду слід зголосити зазда[ле]гідь до Центральної Правничої Секції найдалі [до] дня 3. квітня ц. р., причому окремо слід подати [ре]флектантів на нічліги, для підготови відповідної [кіл]ькости нічлігів. В тому ж часі подадуть пооди[нок]і Секції (звязкові) докладний звіт із досього[час]ної діяльности. Місце нарад, як також ціна карт [до]ступу (в звязку з прийняттям), будуть подані у [ок]ремих комунікатах. Окремих запрошень поооди[нок]им членам не висилається. — УЦК у Кракові, [Від]діл Праці й Суспільної Опіки — Правнича Сек[ці]я.

— ПРОДОВЖЕННЯ ВАЖНОСТИ ДОЗВОЛІВ ви[ко]нувати культурні професії. Віддія народньої о[сві]ти й пропаґанди при уряді Генерального Ґубер[нат]орства продовжив до 31. травня ц. р. важність [ле]ґітимацій, що управнюють виконувати культур[ну] професію. Після 31. травня ц. р. ці леґітимації [бу]дуть важні тільки з допискою про продовження [ва]жности леґітимації до дня 31. XII. 1941 . відпо[від]ний значок оплати 5 зол. Продовження дають [Ві]ддіи нар. освіти й пропаґанди при шефах ди[стр]иктів у Кракові, Варшаві, Любліні й Радомі.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ [СТ]УДЕНСТВУ зложили (в золотих): Службовики [Пов]ітого Союзу Кооператив в Ярославі 165 зол. [Спи]сок жертводавців: нач. Теодор Кукіль 20, нач. [Сте]пан Кікта 20, нач. Юрій Копистянський 16, нач. [Оле]ксандер Капко 10, сот. Петро Содоль 10, Іван [Бар]аник 10, Іван Вербенець 10, м-р Надія Бараник [...], м-р Мирон Масюк 5, Кость Гретчак 5, Микола [Гре]тчак 5, Петро Романець 5, Степан Мазурак 5, [...] Олемчук 5, Зенон Пляцко 4, Микола Федан 4, [...] Смук 3, Василь Захарчук 3, Іван Скіцько 2, [...] Олійник 2, Осип Кізюк 2, Василь Титуса 2, [Ми]хайло Блищак 2, Лаврентій Лакота 2, Григір [...]гун 2, Микола Фединич 5, Грім Михайло 1. — [Сл]ужбовики ПСК. Ярослав кличуть на довільну [дат]у службовиків ЛСК Сянік. Повітовий Союз [Ко]оператив — Ярослав зложив 300 зол., Секція [...]рської культури „Родина" при УОТ. в Яро[сла]ві 60 зол. Разом вислано 15. III. 1941 поштовою [пе]реказкою Українбанку в Кракові ч. 2331 — [...] зол.

Під памятником слави

БЕРЛІН, 28. III. — У другому дні свого перебування у Берліні мін. Матсуока, поки почав свої урядові візити, вшанував поляглих героїв під Памятником Слави на алеї Унтер ден Лінден.

Мін. Матсуока явився під памятником у супроводі японського амбасадора в Берліні, ґен. Ошіми, старшин армії і фльоти, полковника Нагаї й командора-поручника Фаруухі, директора европейського і західне-азійського мін. закорд. справ Сакамуту, керманича кабінету мін. закорд. справ леґаційного секретря Казе, секретаря европейського і західне-азійського відділу Ґоґена та аташе армії і фльоти при японській амбасаді в Берліні.

Після того, як мін. Матсуока перейшов при звуках ґенеральського маршу перед фронтом почесної сотні, він підійшов до Памятника Слави. Японського гостя супроводили командант Берліна та старшини почоту міністра. Достойний гість поклав під Памятником Слави величезний лавровий вінок зі стяжками з японськими національними красками. На стяжках напис: „Йосуко Матсуока, міністр закордонних справ Японії — героям, що впали на війні".

Японські гості в глибокому поклоні вшанували память поляглих за волю німецького народу в світовій та сучасній війні. Велизезні маси народу зняли капелюхи й шапки, простягнули правиці й так з повагою вшанували память померлих.

Свято закінчилося перемаршем почесної сотні перед японським міністром закорд. справ та його почотом. Був це величній початок відвідин японського гостя, що його вчора вітали з таким стихійним захопленням.

—o—

Важкі бої за Керен

РИМ, 28. III. — **Головне Командування Італійської Армії подає:**

На **грецькому фронті** артилерійський вогонь. Італійські літаки заатакували ворожу летунську базу в **Парамитії** й обстріляли скорострілами ворожі літаки на землі. Два ворожі літаки типу Гловетер злетіли у вогні на землю, два інші ворожі літаки поважно ушкоджені. Італійські бомбовики заатакували ворожі кораблі в пристані Превеса й портові обєкти. Крім того італійці бомбардували ворожу базу фльоти на **Пельопонезі.**

В північній Африці італійські та німецькі змоторизовані відділи зайняли в Великій Сирті місцевість **Ель-Аґаїля**.

У східній частині **Середземного Моря** літаки німецького летунського корпусу заатакували ворожі морські одиниці. Бомби попали в два ворожі кораблі, що потерпіли поважні ушкодження.

У східній Африці продовжуються завзяті бої за **Керен**. Ворог постійно атакує, але ті атаки розбиваються об завзятий спротив і протиатаки геройських італійських військ, що завдали ворогові болючі втрати. Італійські ловецькі літаки по геройськи опираються боєвим діям ворожого летунства. В багатьох летунських боях з переважними ворожими силами, італійці зістрілили два літаки типу Ерикен і один Бленгейм. Один італійський літак не вернувся до своєї бази. Італійські бомбовики заатакували й ушкодили багато ворожих панцирних возів і авт в околиці **Гаррату**.

Один з італійських підводних човнів, що діють на **Атлянтику**, затопив 2 ворожі кораблі містоти **12.300 тон.** Провідником цього човна є поручник Розеллі Льоренціні.

Велитенський недобір Англії

ШТОКГОЛЬМ, 28. III. — Англія задовжується тижнево на 63 міліони фунтів. Як повідомляє лондонський кореспондент шведського щоденника **„Свенска Даґбладет"** державні видатки Англії за минулий тиждень перевищили **102** міліони фунтів, денно приблизно 15 міліонів фунтів. Ці суми призначені майже виключно на воєнні видатки. Дохід англійської держави з податків і інших доходових джерел виносив тільки 39 міліонів фунтів, та що недобір цього тижня виносив 63 міліони фунтів, які треба покрити позичками. Кожний англійський мужчина, жінка й дитина мусітиме платити 43 шилінґи.

Загальні видатки Англії в бюджетовому господарськ. році, що кінчиться в квітні, дійшли до небувалої суми 3 міліярдів 800 міліонів фунтів, причому доходи виносять заледви 1.400 міліонів фунтів. Недобір у майбутньому господарському році буде, як передбачують, значно більший і перейде напевно суму 3 міліярди фунтів. Злучені Держави не зможуть тут багато допомогти Англії, бо ці видатки, звязані з урухомленням нових фабрик воєнного промислу, перейдуть рямці американської допомоги та причиняться до подорожіння коштів Англії.

Одинокий рятунок для міністра фінансів Англії — це нові податки. Треба числитися з підвишкою доходового податку на 50 відсотків, як також оподаткуванням всякого роду службових робіт. Та цим не залатається всіх дір у бюджеті, що його має внести в перших днях квітня в палаті громад міністр Кінґслей Вуд.

—o—

НІМЕЦЬКИЙ ҐЕНЕРАЛ ЛЕТУНСТВА В БОЛГАРІЇ

СОФІЯ, 28. III. — У середу прибув до Софії шеф летунства **ґен. Лер.** Мета його поїздки — перегляд німецьких летунських ескадр у Болгарії.

Головний командант болгарського летунства **ґен. бригади Бойдев** привітав німецького гостя на летовищі Враждебна біля Софії, де зайняла місце почесна сотня болгарських летунських військ. Опісля цар Борис прийняв ґенерала Лера. Розмова між болгарським царем та німецьким гостем була дуже сердечна.

Пополудні італійський посол **гр. Маджістрато** влаштував гостину для чільних представників болгарських офіціяльних кругів та провідника німецьких летунських ескадр.

Після куртуазійних відвідин ґен. Лер почне інспекцію німецьких летунських ескадр.

—o—

Пастирський лист до німецьких вояків

Берлін, 27. III. — Римо-католицький польовий єпископ Німецьких Збройних Сил — **Преосв. о. Раковський** звернувся до німецьких вояків з великопісним пастирським листом. В ньому звертає увагу на святу Тайну Великої Пятниці, для якої німці мають далеко більше зрозуміння, ніж інші народи. „Не можемо забути того — читаємо в цьому пастирському листі — що з нами робили після закінчення світової війни. Це не буде пересадою, якщо реально приглянемося суті речі, бо деякі, т. зв. переможні великодержави вважали за відповідне поставити нас у Версалі в обличчі отвертого гробу як найважчих мирових умовин, щоб ми у ньому спочили на вічні часи".

Та не так сталося. Одначе коли німецький нарід станув на висоті — „заблисла зоря Великоднього ранку, що за Божою волею, при кінці війни, що його очікуємо, засяє як Великодне світло, бо піднесеться народ". Тому німецькі вояки, повні віри в Боже Царство, мають глибоке зрозуміння цього впродовж геройської боротьби, що є пробою їх сил.

Полевий єпископ пояснює Тайну вічного життя й вказує, як далеко віра надхнула земське життя жертвенністю й трудами вояків, наповняючи їх добрими думками й ділами. Після сповнення великоднього обовязку для всіх католиків, німецькі вояки будуть внутрішньо сильні й приготовані на все, чого вимагають від них завдання теперішньої хвилини, служба для народу, батьківщини та воля Фірера.

—o—

Відпруження між Японією та Совітами

Токіо, 27. III. — Японський щоденник „Токіо Асагі" заявляє, що коли брати під увагу напружене загальносвітове положення, треба привязувати велике значення до розмов між **Молотовом і Сталіном** та мін. Матсуокою. Приявність Сталіна треба вважати доказом дружніх відносин між обома державами. Ті відносини розвиваються щасливо. Проявами прояснення взаємин між обома країнами стало підписання тимчасового договору про риболовлю та ступневий розвиток господарських переговорів. „Токіо Осагі" сподівається, що ця розмова промостить шлях для скорого й загального прояснення положення.

—o—

Контіков їде до Берліна

Москва, 27. III. — Згідно з постановами німецько-совітського торговельного договору перший заступник народнього комісаріяту для закордонної торговлі **Контіков** виїжджає до Берліна з метою перевести відповідні розмови.

КОМУНІКАТ

Українського Допомогового Комітету в Кракові

Справа додаткових харчевих карт

Повідомляємо, що додаткові карти для українців м. Кракова й округи видаватимуться виключно в УДК, Краків, вул. Льоретанська 18.

1. Усі українці м. Кракова й округи, що старатимуться про додаткові харчеві карти, мають принести зі собою: а) особисту виказку (Авсвайскарту) або посвідку реєстрації в УДК; б) виказку вплачених датків до УДК; в) додаткову харчеву карту з місяця березня ц. р. з печаткою Українського Консуму.

2. Додаткові харчеві карти видаватимуться у днях 27, 28, 29 і 31. березня включно, в год. 8—12 і від 15—17 в такому азбучному порядку: 27. III. (четвер) букви А, Б, В, Г, Ґ, Д, Е, Є, З, Ж; 28. III. (пятниця): И, І, К. Л. М; 29. III. (субота): Н, О, П. Р, С; 31. III. (понеділок): Т, У, Ф, Х, Ц, Ч, Ш, Щ, Ю, Я.

Після визначеного речинця зголошень не приймається.

3. Подається до відома, що при зголошеннях треба подати точно вік дітей.

У.Д.К. — Краків

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часописи на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 20
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрасе 34, II. Тел. ...
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau Reichsstrasse 34. Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79